

Rapport

Gemeenteraads- verkiezingen Haarlemmermeer 2022

Tweede verkiezingspeiling i.o.v. gemeente Haarlemmermeer
8 maart 2022

Colofon

Uitgave

I&O Research
Piet Heinkade 55
1019 GM Amsterdam

Rapportnummer

2022/**concept**

Datum

maart 2022

Opdrachtgever

Gemeente Haarlemmermeer

Auteurs

Wietse van Engeland
Peter Kanne

Het overnemen uit deze publicatie is toegestaan, mits de bron duidelijk wordt vermeld.

Inhoudsopgave

1	Belangrijkste uitkomsten	4
2	Inleiding	7
2.1	Doelstelling van het onderzoek	7
3	Interesse en opkomst	8
3.1	Politieke interesse	8
3.2	Opkomstintentie	9
3.3	Klein deel machtigt iemand anders	10
4	Belangrijkste onderwerpen bij de verkiezingen	11
4.1	Betaalbaar wonen belangrijkste onderwerp volgens inwoners Haarlemmermeer	11
4.2	Belangrijkste onderwerpen naar partijvoorkeur	12
5	Peiling gemeenteraad Haarlemmermeer	13
5.1	Stemvoorkeur nu versus stemgedrag TK21	14
6	Onderzoeksverantwoording	15

1 Belangrijkste uitkomsten

Politieke interesse en opkomstintentie

Tien procent van de inwoners geeft aan tamelijk tot zeer geïnteresseerd te zijn in de politiek in de gemeente Haarlemmermeer. De helft is tamelijk geïnteresseerd. Vergeleken met de vorige meting is de interesse in de gemeentelijke politiek niet veranderd. Ook is het vergelijkbaar met hoe geïnteresseerd inwoners in 2018 de gemeentelijke politiek waren.

Opkomstintentie

Op dit moment zou 58 procent ‘zeker’ gaan stemmen, een kleine toename ten opzichte van de vorige peiling toen 54 procent ‘zeker’ zou gaan stemmen. Als we kijken naar de scores in 2018 – een week voor de herindelingsverkiezingen zei 56 procent van de kiezers ‘zeker’ te gaan stemmen en kwam 35 procent daadwerkelijk op – weten we dat deze 58 procent een overschatting is. Tegelijk zijn er nu reguliere verkiezingen in plaats van herindelingsverkiezingen. Waarschijnlijk zal de opkomst in Haarlemmermeer lager uitkomen dan landelijk, net als in 2010 en 2014. Naar verwachting zal de opkomst uitkomen rond of net iets boven de 50 procent.

Belangrijkste onderwerpen voor de politiek

Sinds februari is er weinig veranderd in de prioriteiten die inwoners van Haarlemmermeer stellen. Op nummer één staat wederom “*woningbouw en ruimtelijke ordening*” wat voor zes op de tien (59%) inwoners wederom van groot belang is.

De thema’s die op plek twee en drie staan, respectievelijk “*veiligheid en leefbaarheid woonomgeving*” (51%) en “*gezondheidszorg en welzijn*” (26%), volgen op enige afstand van de nummer 1 (figuur 1). *Verduurzaming en energie* wordt vaker genoemd dan bij de vorige meting (23% t.o.v. 18%), *sport en recreatie* wordt minder vaak genoemd.

Figuur 1- Wat zouden wat u betreft de drie belangrijkste onderwerpen bij de gemeenteraadsverkiezingen in Haarlemmermeer moeten zijn? Maximaal drie antwoorden.

Samenstelling gemeenteraad

Vergeleken met de vorige peiling is het aandeel van de kiezers dat nog niet weet wat ze gaan stemmen wat afgenomen (van 43% naar 37%). Maar het deel dat nog geen keuze voor een partij heeft gemaakt blijft, met nog een week te gaan, groot.

Net als bij de vorige meting wordt de VVD naar verhouding het vaakst genoemd door kiezers die een partij kunnen noemen. Ruim een kwart (28 procent) zegt op de VVD te stemmen als er op dit moment gemeenteraadsverkiezingen zouden zijn. De virtuele top vier wordt verder gevormd door de HAP, D66 en GroenLinks (elk, afgerond, 12%). De uiteindelijke verkiezingsuitslag zal hoogstwaarschijnlijk van dit beeld afwijken. In 2018 vonden we in onze eerste peiling 28 procent en in de tweede peiling 27 procent voor de VVD, het werd 18 procent. Voor HAP vonden we 10 procent en werd het 17 procent. Het lijkt erop dat er een overschatting van landelijke (midden-) partijen optreedt en een onderschatting van lokale partijen.

Bij deze gemeenteraadsverkiezingen neemt een aantal partijen voor het eerst deel. Forum voor Democratie en BVNL lijken op basis van deze verkiezingspeiling de kiesdrempel te halen en in de gemeenteraad van Haarlemmermeer te komen.

Onderzoeksverantwoording

I&O Research heeft een representatief onderzoek uitgevoerd onder de kiesgerechtigde inwoners van Haarlemmermeer (18+). Dit onderzoek werd uitgevoerd van 15 februari tot en met 2 maart 2022. In totaal namen 697 inwoners van Haarlemmermeer aan dit onderzoek deel. Er zijn twee steekproefbronnen ingezet:

- 1 **BRP-steekproef.** Hierbij is een bruto-steekproef van 8.500 inwoners (18+) getrokken uit het BRP-register. Inwoners zijn per brief benaderd om de enquête online in te vullen. Er is één herinneringsbrief gestuurd. De totale respons was 7 procent.
- 2 **I&O Research Panel.** Alle inwoners van Haarlemmermeer uit het panel zijn benaderd voor een online enquête.

Weging

De onderzoeksresultaten zijn gewogen op geslacht, leeftijd, opleiding, wijk en stemgedrag bij de Tweede Kamerverkiezingen van 2021. De weging is uitgevoerd conform de richtlijnen van de Gouden Standaard. Hiermee is de steekproef representatief voor de kiesgerechtigde inwoners van Haarlemmermeer (18+), voor wat betreft deze achtergrondkenmerken.

2 Inleiding

Op 16 maart 2022 zijn er gemeenteraadsverkiezingen. In verband met de corona-epidemie kunnen inwoners ook op 14 en 15 maart al stemmen. In Haarlemmermeer bepalen circa 120.000 kiesgerechtigden hoe de 39 zetels in de gemeenteraad over de partijen verdeeld worden.

Bij de herindelingsverkiezingen van 2018, toen de gemeente Haarlemmerliede en Spaarnwoude fuseerde met de gemeente Haarlemmermeer, ging 35 procent van de kiesgerechtigden naar de stembus. De gemiddelde opkomst in Nederland bij de gemeenteraadsverkiezingen in 2018 was 55 procent.

Mede om de opkomst te bevorderen heeft de gemeente Haarlemmermeer aan I&O Research gevraagd twee peilingen uit te voeren om een beeld te krijgen van de opkomst- en stemintentie van stemgerechtigde inwoners van Haarlemmermeer. Publiciteit omtrent de verwachte opkomst en mogelijke uitkomsten zal – naar verwachting – de verkiezingsstrijd ten goede komen en de opkomst bevorderen. Deze rapportage bevat de uitkomsten van de tweede verkiezingspeiling.

2.1 Doelstelling van het onderzoek

Het doel van de peilingen is het bieden van inzicht in de opkomst- en stemintentie van kiesgerechtigden in Haarlemmermeer in de aanloop naar de gemeenteraadsverkiezingen van maart 2022. De uitkomsten van de peilingen worden gebruikt om de aanstaande gemeenteraadsverkiezingen onder de aandacht van het publiek te brengen. Door deze aandacht gaan de verkiezingen – zo is de verwachting – meer leven en zal dit positief uitwerken op de opkomst.

3 Interesse en opkomst

3.1 Politieke interesse

In hoeverre zijn inwoners van Haarlemmermeer geïnteresseerd in de gemeentelijke politiek? Tien procent van de inwoners geeft aan tamelijk tot zeer geïnteresseerd te zijn in de politiek in de gemeente Haarlemmermeer. De helft is tamelijk geïnteresseerd. Vergeleken met de vorige meting is de interesse in de gemeentelijke politiek niet veranderd. Ook is het vergelijkbaar met hoe geïnteresseerd inwoners in 2018 de gemeentelijke politiek waren.

Er zijn nog steeds betrekkelijk weinig verschillen tussen verschillende groepen inwoners. Over het algemeen zijn oudere inwoners vaker geïnteresseerd in gemeentelijke politiek, in Haarlemmermeer is dit verband veel minder aanwezig. Ook naar opleiding zijn de verschillen beperkt.

Tabel 3.1

Mate van interesse in gemeentelijke politiek (%)

	Totaal		18-34		35-49		50-64		65+	
	januari	februari	januari	februari	januari	februari	januari	februari	januari	februari
Zeer geïnteresseerd	10%	10%	8%	4%	11%	16%	8%	10%	12%	10%
Tamelijk geïnteresseerd	47%	50%	39%	45%	51%	50%	47%	49%	51%	56%
Niet zo geïnteresseerd	37%	35%	43%	43%	34%	28%	39%	40%	33%	30%
Helemaal niet geïnteresseerd	6%	5%	9%	7%	4%	7%	6%	1%	4%	5%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Bron: I&O Research, 8 maart 2022

3.2 Opkomstintentie

Bij de herindelingsverkiezingen in 2018 ging 35 procent van de inwoners van Haarlemmermeer naar de stembus. Bij de reguliere gemeenteraadsverkiezingen in 2010 en 2014 ging respectievelijk 51 en 50 procent van de inwoners naar de stembus, waarmee de opkomst in Haarlemmermeer gemiddeld lager is dan landelijk (in beide jaren was de opkomst landelijk 54%).

Op dit moment zou 58 procent 'zeker' gaan stemmen. Doorgaans is het aandeel 'zeker wel' een goede indicatie van gedrag, zoals het naar de stembus gaan. Echter, als we kijken naar de scores in 2018 – in oktober 2018 zei 56 procent van de kiezers 'zeker' te gaan stemmen en 35 procent kwam daadwerkelijk op – weten we dat deze 58 procent een overschatting is. Tegelijk zijn er nu reguliere verkiezingen in plaats van herindelingsverkiezingen, waardoor de opkomst in Haarlemmermeer waarschijnlijk het patroon volgt van 2010 en 2014. Naar verwachting zal de opkomst nu – als de verkiezingen niet meer gaan leven – uitkomen rond of net iets boven de 50 procent.¹

Naast het verloop van de campagne zijn ook andere factoren van invloed op de opkomst, zoals de hoeveelheid media-aandacht, de gevoelde urgentie van lokale problemen en de impact van de coronacrisis. Verder zijn deelnemers aan verkiezingsonderzoek vaker geneigd om te stemmen. Ondanks onze inspanningen om ook inwoners met geen of weinig politieke interesse te bereiken, is het aannemelijk dat de opkomstbereidheid in dit onderzoek wordt overschat. Omdat de vorige verkiezingen in Haarlemmermeer herindelingsverkiezingen waren, waarbij de opkomst vrijwel altijd lager is dan bij gangbare gemeenteraadsverkiezingen, is het moeilijk om op basis van de peilingen en daadwerkelijke opkomst in 2018 in te schatten wat de opkomst zal zijn.

Tabel 3.3

'Als er vandaag verkiezingen zouden worden gehouden voor de gemeenteraad in Haarlemmermeer, zou u dan gaan stemmen?'

	2018		2022	
	peiling 1 (14-10-2018)	peiling 2 (31-10-2018)	Peiling 1 (31-2-2022)	Peiling 2 (3-3-2022)
Zeker wel	56%	56%	54%	58%
Waarschijnlijk wel	30%	28%	30%	28%
Waarschijnlijk niet	8%	10%	9%	6%
Zeker niet	2%	2%	1%	2%
Weet ik niet / wil ik niet zeggen	3%	4%	6%	5%
Totaal	100%	100%	100%	100%

Bron: I&O Research, 8 maart 2022

¹ Hierbij zijn we uitgegaan van de cijfers van de gemeente Haarlemmermeer. Het mogelijke effect van de fusie met de gemeente Haarlemmerliede en Spaarnwoude is verwaarloosbaar, vanwege de omvang van deze laatste gemeente (circa 4.400 kiesgerechtigden).

3.3 Klein deel machtigt iemand anders

Het merendeel (92%) van de inwoners die zou gaan stemmen bij de verkiezingen zegt dit zelf in het stembureau te gaan doen. Dit is vergelijkbaar met de vorige peiling, toen gaf 91 procent aan zelf te gaan stemmen in een stembureau,

Tabel 3.4

Bent u van plan zelf te stemmen in een stembureau? Basis: inwoners die zeker of waarschijnlijk gaan stemmen

	Totaal	18-34	35-49	50-64	65+
Ja	92%	92%	92%	92%	93%
Nee, ik overweeg om iemand te machtigen	3%	2%	1%	4%	3%
Weet ik (nog) niet	5%	6%	6%	4%	4%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%

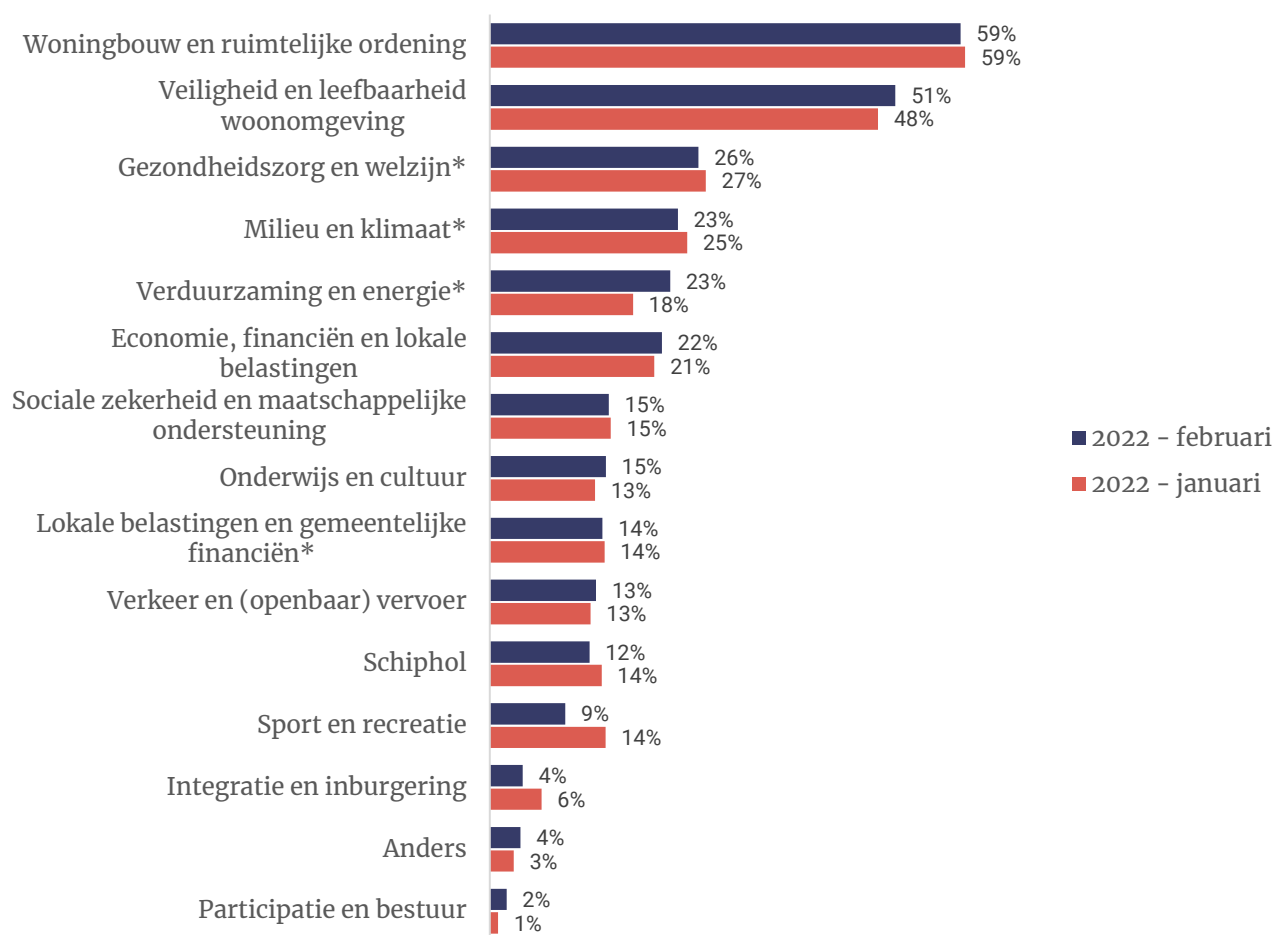
4 Belangrijkste onderwerpen bij de verkiezingen

4.1 Betaalbaar wonen belangrijkste onderwerp volgens inwoners Haarlemmermeer

Sinds februari is er weinig veranderd in de prioriteiten die inwoners van Haarlemmermeer stellen. Op nummer één staat wederom “woningbouw en ruimtelijke ordening” wat voor zes op de tien (59%) inwoners wederom van groot belang is.

De thema's die op plek twee en drie staan, respectievelijk “veiligheid en leefbaarheid woonomgeving” (51%) en “gezondheidszorg en welzijn” (26%), volgen op enige afstand van nummer 1 (figuur 4.1). *Verduurzaming en energie* wordt vaker genoemd dan bij de vorige meting (23% t.o.v. 18%), *sport en recreatie* wordt minder vaak genoemd.

Figuur 4.1 - Wat zouden wat u betreft de drie belangrijkste onderwerpen bij de gemeenteraadsverkiezingen in Haarlemmermeer moeten zijn?

Onderwerpen met een * zijn onderwerpen die alleen in 2022 zijn uitgevraagd. In 2018 werden de onderwerpen *leefomgeving*, *milieu en duurzaamheid* (4,6%), *zorg, welzijn en sociale voorzieningen* (4,2%) en *openbare orde en veiligheid* (3,6%) voorgelegd, bij deze meting niet.

4.2 Belangrijkste onderwerpen naar partijvoorkeur

Net als bij de vorige meting zien we tussen verschillende kiezersgroepen verschillen in welke onderwerpen belangrijk worden gevonden. Kiezers van VVD en FORZA vinden *woningbouw en huisvesting* (ook) een belangrijk thema, maar *veiligheid en leefbaarheid van de woonomgeving* is voor hen het belangrijkste onderwerp van de verkiezingen. Voor kiezers van GroenLinks en D66 zijn de onderwerpen *milieu en klimaat* en *verduurzaming en energie* relatief vaak van belang. Voor PvdA- en CristenUnie-SGP-kiezers is *zorg en welzijn* vaker een belangrijk onderwerp dan voor andere kiezers en voor VVD-kiezers staat *economie en werkgelegenheid* in de top drie van belangrijkste onderwerpen. Schiphol vormt met name voor kiezers van GroenLinks een belangrijk onderwerp, *verkeer en vervoer* en *lokale belastingen* zijn voor kiezers van FORZA van belang.

Tabel 4.1 - Wat zouden wat u betreft de drie belangrijkste onderwerpen bij de gemeenteraadsverkiezingen in Haarlemmermeer moeten zijn? Onderwerpen uitgesplitst naar huidige partijvoorkeur, alleen de kiezersgroepen waarvan n is groter dan 20.

	Totaal	VVD	HAP	D66	CDA	FORZA	PvdA	GL	CU-SGP
Woningbouw en huisvesting	59%	52%	66%	54%	70%	51%	74%	47%	65%
Veiligheid en leefbaarheid woonomgeving	51%	54%	53%	35%	62%	55%	43%	32%	47%
Gezondheidszorg en welzijn	26%	26%	32%	23%	31%	0%	33%	13%	50%
Milieu en klimaat	23%	12%	15%	48%	9%	7%	18%	63%	25%
Verduurzaming en energie	23%	22%	15%	29%	22%	0%	5%	33%	10%
Economie en werkgelegenheid	22%	50%	14%	21%	24%	46%	20%	2%	12%
Sociale zekerheid en maatschappelijke ondersteuning	15%	10%	24%	14%	11%	20%	41%	26%	27%
Onderwijs en cultuur	15%	4%	17%	39%	14%	0%	33%	19%	18%
Lokale belastingen en gemeentelijke financiën	14%	16%	14%	2%	1%	58%	2%	2%	6%
Verkeer en (openbaar) vervoer	13%	15%	12%	6%	13%	28%	6%	6%	13%
Schiphol	12%	11%	10%	9%	17%	0%	5%	31%	4%
Sport en recreatie	9%	9%	9%	8%	0%	9%	0%	9%	0%
Integratie en inburgering	4%	1%	0%	3%	3%	13%	0%	8%	0%
Participatie en bestuur	2%	2%	2%	0%	3%	14%	10%	6%	0%
Anders	4%	3%	1%	4%	9%	0%	0%	2%	17%
N	697	108	58	58	31	20	24	64	21

5 Peiling gemeenteraad Haarlemmermeer

Vergeleken met de vorige peiling is het aandeel van de kiezers dat nog niet weet wat ze gaan stemmen wat afgenomen (van 43% naar 37%). Maar het deel dat nog geen keuze voor een partij heeft gemaakt, blijft groot.

Net als bij de vorige meting wordt de VVD naar verhouding het vaakst genoemd door kiezers die een partij kunnen noemen. Ruim een kwart (28 procent) zegt op de VVD te stemmen als er op dit moment gemeenteraadsverkiezingen zouden zijn. De virtuele top vier wordt verder gevormd door de HAP, D66 en GroenLinks (elk, afgerond, 12%). Het is aannemelijk dat de uiteindelijke verkiezingsuitslag van dit beeld afwijkt, aangezien er bij de verkiezingspeilingen in 2018 een overschatting was van landelijke partijen en een onderschatting van lokale partijen in Haarlemmermeer.

Bij deze gemeenteraadsverkiezingen neemt een aantal partijen voor het eerst deel. Forum voor Democratie zou volgens deze verkiezingspeiling 7 procent halen en daarmee in de gemeenteraad komen. Ook BVNL neemt voor het eerst deel aan de gemeenteraadsverkiezingen in Haarlemmermeer en haalt in deze peiling de kiesdrempel.

Tabel 5.1 Zetelpeiling- 'Op welke politieke partij zou u gaan stemmen als er vandaag gemeenteraadsverkiezingen in Haarlemmermeer zouden zijn?'

Basis: iedereen die een partij kan noemen (n=447). Exclusief blanco, weet ik niet en wil ik niet zeggen.

Partij	Peiling 1 - 2018	Peiling 2 - 2018	Uitslag GR2018	Peiling 1 - 2022	Peiling 2 - 2022	Onder/boven-grens
VVD	27.6%	27.3%	17.8%	25.0%	27.9%	(23.4; 32.4)
Haarlemmermeerse Actieve Politiek (HAP)	7.3%	8.0%	17.3%	11.9%	12.3%	(9.0; 15.6)
D66	10.4%	9.9%	8.8%	13.3%	12.0%	(8.7; 15.3)
GroenLinks	17.2%	13.3%	9.6%	11.2%	11.5%	(8.3; 14.7)
Forum voor Democratie (FvD)				7.2%	7.0%	(4.4; 9.6)
Sociaal Rechts Haarlemmermeer (SRH)	1.3%	1.3%	2.8%	0.7%	6.5%	(4.0; 9.0)
CDA	11.0%	12.2%	12.0%	8.8%	5.7%	(3.4; 8.0)
PvdA	5.5%	6.8%	7.4%	7.0%	5.7%	(3.4; 8.0)
FORZA! Haarlemmermeer	8.7%	11.5%	11.3%	7.8%	3.1%	(1.4; 4.8)
Belang van Nederland (BVNL)				0.7%	2.9%	(1.2; 4.6)
ChristenUnie-SGP	6.1%	5.2%	4.8%	3.3%	2.6%	(1.0; 4.2)
EENHaarlemmermeer	1.7%	2.8%	3.7%	0.2%	1.3%	(0.2; 2.4)
GEZOND Haarlemmermeer	3.1%	1.6%	2.4%	2.4%	1.3%	(0.2; 2.4)
Blanco lijst (C. Jankie)				0.6%	0.0%	(0.0; 0.2)

Bron: I&O Research, 8 maart 2022

5.1 Stemvoorkeur nu versus stemgedrag TK21

Op welke partij zouden kiezers uit 2021 nu stemmen? Tabel 5.2 biedt inzicht in deze kiezersstromen. Een relatief groot deel van de kiezers (37%) weet het nog niet. Met name inwoners die bij de Tweede Kamerverkiezing op een partij stemden die bij de aankomende verkiezing niet mee doet (zoals de PVV, SP, PvdD of Volt) weten het nog niet.

Tabel 5.2

Stemvoorkeur nu versus stemgedrag TK2021 (op herinnering) (kolompercentages)²

stemgedrag TK2021													
→	Totaal	VVD	D66	PVV	CDA	SP	PvdA	GL	PvdD	CU	Volt	JA21	
stemvoorkeur nu													
VVD	17%	61%	3%		2%		5%	2%			6%	16%	
Haarlemmermeerse Actieve Politiek (HAP)	7%	5%	13%	3%	20%	16%	5%	6%	13%	11%	3%	8%	
D66	7%	1%	38%		5%		3%	5%	7%		8%		
CDA	3%	1%		4%	38%	5%		1%		9%			
FORZA! Haarlemmermeer	2%	2%		2%		7%			3%			22%	
PvdA	3%		3%			6%	61%	1%					
GroenLinks	7%	1%	8%		3%	9%	5%	69%	18%		20%		
ChristenUnie-SGP	2%		1%		2%					47%			
EENHaarlemmermeer	1%	0%	1%	7%									
Sociaal Rechts Haarlemmermeer (SRH)	4%	2%		25%							6%	7%	
Christen Democratische Volkspartij (CDVP)													
GEZOND Haarlemmermeer	1%	1%		4%	2%				3%				
Forum voor Democratie (FvD)	4%			12%									
Blanco lijst (C. Jankie)	0%												
Belang van Nederland (BVNL)	2%			12%								10%	
Anders	2%	1%	0%			18%	2%		13%		18%		
Blanco / ongeldig	0%												
Weet niet	37%	25%	32%	32%	29%	38%	19%	15%	44%	32%	40%	37%	
N	653	156	111	29	50	19	27	44	20	26	19	23	

Bron: I&O Research, 8 maart 2022

² Alleen kiezersgroepen waarbij $n > 20$ zijn opgenomen.

6 Onderzoeksverantwoording

Peiling eind januari

I&O Research heeft een representatief onderzoek uitgevoerd onder de kiesgerechtigde inwoners van Haarlemmermeer (18+). Dit onderzoek werd uitgevoerd van 15 februari tot en met 2 maart 2022. In totaal namen 697 inwoners van Haarlemmermeer aan dit onderzoek deel.

Om tot een goed beeld te komen van de opkomst- en stemintentie van inwoners van Haarlemmermeer te komen zijn twee steekproefbronnen ingezet:

- 1 **I&O Research Panel.** Alle inwoners van Haarlemmermeer uit het panel zijn benaderd voor een online enquête.
- 2 **BRP-steekproef.** Hierbij is een bruto-steekproef van 8.500 inwoners (18+) getrokken uit het BRP-register. Inwoners zijn per brief benaderd om de enquête online in te vullen. Er is één herinneringsbrief gestuurd. Op aanvraag was een schriftelijke vragenlijst beschikbaar, die men met een gratis retourenvelop naar I&O Research kon terugsturen.

Het grootste deel van de respons (572 inwoners, 82%) bestaat uit deelnemers afkomstig uit de BRP-steekproef. Verder zijn 125 deelnemers afkomstig uit het I&O Research Panel (16%).

Weging

De onderzoeksresultaten zijn gewogen op geslacht, leeftijd, opleiding, wijk en stemgedrag bij de Tweede Kamerverkiezingen in 2021. De weging is uitgevoerd conform de richtlijnen van de Gouden Standaard. Hiermee is de steekproef representatief voor de kiesgerechtigde inwoners van Haarlemmermeer (18+), voor wat betreft deze achtergrondkenmerken.

Omgang met bijzondere persoonsgegevens

Persoons gegevens zijn verzameld met uitdrukkelijke toestemming van de respondent. Het stemgedrag bij de gemeenteraadsverkiezingen in 2021 is gebaseerd op een enquêtevraag en berust daarmee op de herinnering van de respondent.

Marges

Bij onderzoek is er sprake van een betrouwbaarheidsinterval en onnauwkeurigheidsmarges. In dit onderzoek gaan we uit van een betrouwbaarheid van 95 procent. Bij de zetelpeiling wordt gerapporteerd over het aantal personen dat een partij kan noemen (n=447).

Met 95 procent betrouwbaarheid kunnen we bijvoorbeeld stellen dat de VVD scoort tussen de 23,4 en 32,4 procent. Bij de kleinere partijen is de onzekerheidsmarge kleiner.

I&O Research Panel

Het I&O Research Panel is geworven op basis van aselechte personen- en huishoudensteekproeven op traditionele manier (geen zelfaanmelding). Sinds april 2019 werkt het I&O Research Panel met een spaarprogramma, waarbij deelnemers punten sparen afhankelijk van de lengte en complexiteit van de vragenlijst. Deze punten kunnen later worden ingewisseld voor Bol.com-tegoed of een donatie aan een goed doel.

I&O Research

I&O Research is het grootste onderzoeksbureau voor overheid en non-profit (volgens de MarktOnderzoeksAssociatie, MOA, 2019). Het is onze missie bij te dragen aan beter onderbouwde keuzes van onze klanten, op basis van onderzoek en advies. Wij werken voor overheids- en non-profitorganisaties.

I&O Research heeft vestigingen in Amsterdam en Enschede.

I&O Research is lid van de MarktOnderzoeksAssociatie (MOA), maakt deel uit van de Research Keurmerk Groep en onderschrijft de internationale ICC/ESOMAR-gedragcode voor markt- en sociaalwetenschappelijk onderzoek. I&O Research is ISO 9001-, ISO 20252- en ISO 27001-gecertificeerd. Het online onderzoekspanel (I&O Research Panel) is ISO 20252-Annex A gecertificeerd. Dit is de norm voor online en offline access panels.

I&O Research Enschede

Zuiderval 70
Postbus 563
7500 AN Enschede
T (053) 200 52 00
E info@ioresearch.nl
KVK-nummer 08198802

I&O Research Amsterdam

Piet Heinkade 55
1019 GM Amsterdam
T (020) 308 48 00
E info@ioresearch.nl